

W.M.P.J. S.
Te S.

Den Haag, 16 augustus 2007

Geachte heer S.

Van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontving ik uw brief van 27 april 2007 inzake de aanpassing van de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en andere opsporingsambtenaren.

In uw brief geeft u aan dat de politie geen bevoegdheden zou hebben om voertuigen, waarin zich een verdachte bevindt, op een geforceerde manier te stoppen. Onder verwijzing naar de rapportage "*Stop achtervolgingen*" van de werkgroep Roadblock uit 1996, geeft u aan dat de Ambtsinstructie hiertoe gewijzigd zou moeten worden.

Geweldbevoegdheid

Artikel 8 van de Politiewet 1993 geeft de ambtenaar van politie die aangesteld is voor de uitvoering van de politietaak in de rechtmatige uitoefening van de bediening de wettelijke bevoegdheid geweld te gebruiken *wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden gevaren, rechtvaardigt* [eis van proportionaliteit] *en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt* [eis van subsidiariteit]. De uitoefening van deze bevoegdheid dient tevens *in verhouding tot het beoogde doel redelijk en gematigd* te zijn.

Ten behoeve van de uitoefening van de geweldbevoegdheid is de Ambtsinstructie voor de politie, Koninklijke marechaussee en andere opsporingsambtenaren opgesteld. Hierin zijn onder andere voor het gebruik van een aantal geweldmiddelen specifieke regels gegeven. Dit betekent echter niet dat het ontbreken van een bepaald geweldmiddel (zoals de korte wapenstok) of een bepaalde vorm van geweld (zoals het stoppen van een voertuig) in de Ambtsinstructie, het gebruik ervan onrechtmatig maakt.

Het betekent slechts dat voor dit gebruik geen specifieke regels bestaan en dat derhalve uitsluitend de beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit, redelijkheid en gematigdheid gelden, die rechtstreeks uit de wet voortvloeien.

Het feit dat het (met geweld) stoppen van een voertuig niet in de Ambtsinstructie is opgenomen, betekent dus niet dat een ambtenaar van politie hiertoe niet de bevoegdheid heeft. Zolang voldaan wordt aan de beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit, redelijkheid en gematigdheid kan een voertuig op elke wijze – al dan niet met geweld - tot stoppen worden gedwongen. Er is in een dergelijk geval dan ook geen sprake zijn van een strafrechtelijke of civielrechtelijke aansprakelijkheid van de ambtenaar van politie. Of en wanneer aan de vier genoemde beginselen wordt voldaan, moet per specifiek geval worden bepaald.

Geweldmiddelen

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geeft, soms in overeenstemming met de Minister van Justitie, regels over de bewapening en uitrusting van de politie (artikel 49, Politiewet 1993). In de Bewapeningsregeling politie en de Uitrustingsregeling politie 1994 is een aantal geweldmiddelen toegelaten voor gebruik door de politie. Het is aan de politie niet toegestaan om andere dan de toegelaten geweldmiddelen te gebruiken. Momenteel zijn er geen geweldmiddelen toegestaan die specifiek zijn bestemd voor het stoppen van voertuigen. Een spijkermat (specifiek bestemd voor het gebruik van geweld tegen voertuigen en dus een geweldmiddel) is niet toegelaten. Het gebruik ervan door een ambtenaar van politie zou derhalve als onrechtmatig kunnen worden aangemerkt en tot aansprakelijkheid van de ambtenaar kunnen leiden. Vanuit de politieorganisatie is tot dusver de behoefte aan een specifiek geweldmiddel voor het stoppen van voertuigen niet geuit. Ik zal bij de

Adviescommissie bewapening en uitrusting Nederlandse politie expliciet informeren of deze behoefte bestaat.

Naast het gebruik van specifieke gewelddmiddelen, is het ook mogelijk dat in de praktijk door een ambtenaar van politie geweld wordt gebruikt met een ander middel. Vaak gaat het hier om zaken die op dat moment voorhanden zijn en gezien de situatie snel moeten worden ingezet. Hierbij moet gedacht worden aan bijvoorbeeld een staaflantaarn, een portofoon of een voertuig. Dit wordt vaak aangeduid als *geïmproviseerd geweld*. De rechtmatigheid van dergelijk geweld wordt beoordeeld aan de hand van de beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit, redelijkheid en gematigdheid.

Gezien het voorgaande, deel ik uw mening niet dat de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en andere opsporingsambt enaren moet worden aangepast om het voor de politie juridisch mogelijk te maken voertuigen met geweld te stoppen.

Een afschrift van mijn brief zend ik aan de voorzitter van de Tweede Kamer.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES,
G. ter Horst